

2025 Scorekaart World Food Programme (WFP)

Datum [xxxx]

Scorekaart: World Food Programme (WFP)

Opgesteld door: Directie Multilaterale Instellingen en Mensenrechten

Afgestemd met: DSH, ROF

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Samenvatting	4
3	Algemene achtergrond.....	4
3.1	Samenvattende beschrijving van de organisatie door MOPAN naar het Nederlands vertaald.....	5
3.2	Nederlandse rol en invloed	5
4	MOPAN-beoordeling van WFP.....	7
4.1	Kernpunten van de MOPAN-beoordeling naar het Nederlands vertaald	7
	Belangrijkste sterke punten.....	7
4.2	Appreciatie van de MOPAN-beoordeling	9
5	Relevantie van de organisatie	11
5.1	Relevantie voor Nederlandse BHO-prioriteiten.....	11
5.2	Overige relevantie.....	12

1 Inleiding

Het Koninkrijk der Nederlanden is voor zijn welvaart, gezondheid en veiligheid afhankelijk van een stabiele wereld waarin landen op basis van multilaterale afspraken met elkaar samenwerken. Het Koninkrijk heeft ontegenzeggelijk baat bij het multilaterale systeem omdat belangen en waarden van het Koninkrijk in gemeenschappelijkheid kunnen worden bevorderd.

Binnen de multilaterale samenwerking concentreert Nederland zich op het werken met en het financieren van organisaties die relevant zijn voor het Nederlandse beleid en die effectief hun mandaat vervullen. Ontwikkelingsorganisaties van de Verenigde Naties (VN) en Internationale Financiële Instellingen (IFI's) hebben, met bijdragen van het Koninkrijk, wereldwijd armoede teruggedrongen en humanitaire noden gelenigd.¹

Deze samenwerking vraagt om regelmatige en zorgvuldige toetsing. Een voor Nederland belangrijk netwerk daarbij is het *Multilateral Organisations Performance Assessment Network* (MOPAN). MOPAN werkt ter verbetering van het multilaterale systeem middels het doorlichten van multilaterale organisaties op organisatorisch functioneren en ontwikkelingseffectiviteit. Dit onafhankelijke orgaan wordt bestuurd door een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van alle aangesloten landen, waaronder Nederland, en bijgestaan door een secretariaat. Een groep geselecteerde externe dienstverleners voert de beoordeling uit. MOPAN leden bepalen welke organisaties beoordeeld dienen te worden en volgens welke tweejarige planning dit gebeurt. Gemiddeld worden geselecteerde organisaties elke vier à vijf jaar beoordeeld.

De MOPAN beoordelingen vormen de basis van door het Ministerie van Buitenlandse Zaken opgestelde scorekaarten voor multilaterale organisaties waaraan Nederland een substantiële ontwikkelingssamenwerking (ODA) bijdrage levert. Het gaat hierbij om VN-fondsen en -programma's, IFI's, gespecialiseerde VN-organisaties en grote mondiale fondsen.

De MOPAN beoordelingen worden uitgevoerd middels een op bewijs gebaseerde, onafhankelijke aanpak. Ze bieden een omvattend beeld van het functioneren van een organisatie, waarbij rekening wordt gehouden met de (historische) context, de missie en de koers van de organisatie. Daarbij worden prestatienormen opgesteld en aanbevelingen gedaan ter versterking van de leercapaciteit, ter verbetering van de resultaten en ter bevordering van de verantwoordingsplicht.

Eerst volgt een samenvatting van de scorekaart (hoofdstuk 2), waarna een achtergrond van de organisatie wordt geschetst op basis van de MOPAN beoordeling en de Nederlandse rol en invloed (hoofdstuk 3). Voorts bevatten de scorekaarten een samenvatting van de uitkomsten van de MOPAN beoordeling naar het Nederlands vertaald en een appreciatie van deze beoordeling op basis van kennis en ervaring vanuit het ministerie van Buitenlandse Zaken, en waar relevant vakdepartementen, Permanente Vertegenwoordigingen dan wel Kiesgroepkantoren (hoofdstuk 4). Ten slotte wordt in hoofdstuk 5 de relevantie van de organisatie voor Nederlands beleid toegelicht.

¹ Beleidskader Mondiaal Multilateralisme.

2 Samenvatting

Het Wereldvoedselprogramma (WFP) is het grootste humanitaire agentschap ter wereld. Het heeft een tweeledig mandaat dat vaak wordt samengevat als “levens redden” (het voorzien in voedsel- en voedingsbehoeften in noodsituaties) en “levens veranderen” (weerbaarheid opbouwen in gemeenschappen en de onderliggende oorzaken van honger aanpakken). WFP biedt levensreddende hulp in noodsituaties en gebruikt voedselhulp om vrede, stabiliteit en welvaart te bevorderen voor mensen die herstellen van conflicten en rampen.

MOPAN stelt dat WFP een leidende rol speelt in het verlenen van voedselhulp en een duidelijke toegevoegde waarde binnen het VN-systeem heeft, mede dankzij de capaciteit om noodhulp snel op te schalen waar en wanneer een crisis uitbreekt of groter wordt. Dit komt vooral door de decentrale structuur van de organisatie, de vele landenkantoren en het logistieke vermogen. De organisatie staat de laatste jaren onder grote druk vanwege de teruglopende financiering en aantijgingen rondom *aid diversion*. Verdere inspanningen zijn nodig om het aantal en type donoren, waaronder de private sector, te verbreden, om zo meer stabiliteit in financiering te krijgen.

MOPAN concludeert dat de organisatie door relatief sterke landenkantoren met veel verantwoordelijkheid in staat is om contextspecifieke hulp te verlenen. Door middel van de strategische landenplannen is WFP in staat beter te plannen en fondsen te werven. De plannen leiden bovendien tot meerjarige resultaten en effectieve consultaties met partners.

Een ander door MOPAN geïdentificeerde aandachtspunt is het terugwinnen van het vertrouwen van donoren door onder andere het verbeteren van de communicatie met donoren in geval van aantijgingen tegen WFP. Daarnaast is het van belang dat WFP zich in blijft zetten voor het tegengaan van *Sexual Exploitation, Abuse and Harassment* (SEAH) op landenniveau, waarbij ook de slachtoffer-gerichte aanpak verder uitgerold moet worden.

WFP is voor Nederland met name relevant op het gebied van humanitaire hulp en voedselzekerheid, waaronder het bieden van voedselhulp (zowel *in-kind* als met *cash*) en het adresseren van de grondoorzaken van voedselonzekerheid.

3 Algemene achtergrond

3.1 **Samenvattende beschrijving van de organisatie door MOPAN naar het Nederlands vertaald**

Het Wereldvoedselprogramma (WFP) werd in 1961 opgericht via resoluties van de Conferentie van de Voedsel- en Landbouworganisatie (FAO) en de Algemene Vergadering van de VN, als een agentschap om noodvoedselhulp te bieden aan door (natuur)rampen getroffen gebieden. Het begon zijn eerste programma in Soedan in 1963. Vandaag de dag is WFP het grootste humanitaire agentschap ter wereld met meer dan 23.000 medewerkers, waarvan 87% in het veld werkzaam is. Het heeft een tweeledig mandaat, dat vaak wordt samengevat als "levens redden" (het voorzien in voedsel- en voedingsbehoeften in noodsituaties) en "levens veranderen" (weerbaarheid opbouwen in gemeenschappen en de onderliggende oorzaken van honger aanpakken). WFP biedt levensreddende hulp in noodsituaties en gebruikt voedselhulp om vrede, stabiliteit en welvaart te bevorderen voor mensen die herstellen van conflicten en rampen. In 2022, een jaar waarin de organisatie een recordbedrag aan financiële middelen ontving, bereikte WFP in totaal 160 miljoen mensen, een stijging van 25% ten opzichte van 2021 (WFP, 2023). Van het totale aantal mensen dat in 2022 werd bereikt, waren 53% vrouwen en meisjes (WFP, 2023).

WFP werkt samen met overheden en meer dan 1.000 NGO's over de hele wereld om zijn programma's uit te voeren. Andere belangrijke VN-partners zijn onder meer UNHCR, UNICEF, FAO, IFAD en UNDP. In 2020 ontving WFP de Nobelprijs voor de vrede "voor zijn inspanningen om honger te bestrijden, voor zijn bijdrage aan de verbetering van de omstandigheden voor vrede in door conflicten getroffen gebieden en voor zijn optreden als drijvende kracht achter de inspanningen om het gebruik van honger als oorlogs- en conflictwapen te voorkomen". (The Nobel Prize, 2020).

3.2 **Nederlandse rol en invloed**

Nederland heeft zitting en is vertegenwoordigd in de Uitvoerende Raad van WFP via de Permanente Vertegenwoordiging in Rome. Een groot deel van de inzet wordt gecoördineerd via regionale groepen. Nederland maakt deel uit van Lijst D (de grote donoren, OESO-landen). In 2022 was Nederland voorzitter van de groep en had daarmee ook zitting in het secretariaat van de Uitvoerende Raad.

De EU (DG ECHO) is een grote donor van WFP en is waarnemer bij de Uitvoerende Raad. DG ECHO spreekt tijdens de Uitvoerende Raad vaak een aantal verklaringen uit namens de EU en haar Lidstaten. Deze verklaringen worden afgestemd in de humanitaire werkgroep in Brussel, de COHAFA. Besluiten in de Uitvoerende Raad worden doorgaans met consensus aangenomen. Op basis van een rotatieschema – dat onder meer gebaseerd is op de hoogte van de financiële contributies – zit Nederland 6 van de 9 jaar in de Uitvoerende Raad tussen 2025-2033. Nederland zal niet in de Uitvoerende Raad zitten in 2025, 2029 en 2033. Gedurende de periode 2013-2024 zat Nederland alleen in 2018 niet in de Raad. De ene helft van de leden in de Raad wordt via FAO benoemd, de andere helft via ECOSOC. Nederland heeft als betrokken donor relatief veel invloed in WFP, zo kan Nederland makkelijk WFP contacteren wanneer nodig en wordt er op hoog niveau regelmatig gesproken. Ook dankzij het feit dat Nederland voornamelijk meerjarige, flexibele financiering bijdraagt, wordt het gezien als een constructieve en serieuze gesprekspartner. Daarnaast heeft Nederland regelmatig bilaterale contacten in Rome en Den Haag, maar ook op landenniveau, en worden er regelmatig beleidsdialogen tussen Nederland en WFP georganiseerd.

Overzicht bijdragen en ranking grootste donoren
(bedragen in USD miljoen)

Jaar	Bijdrage	Ranking/donor	Bedrag
2023	Totaal-bijdrage	1. VS	3,050
		2. Duitsland	1,329
		3. Europese Commissie	505
		16. Nederland	89
2022	Totaal-bijdrage	1. VS	7,250
		2. Duitsland	1,784
		3. Europese Commissie	698
		17. Nederland	113
2021	Totaal-bijdrage	1. VS	3,809
		2. Duitsland	1,414
		3. Europese Commissie	498
		24. Nederland	54

4 MOPAN-beoordeling van WFP

4.1 Kernpunten van de MOPAN-beoordeling naar het Nederlands vertaald

Belangrijkste sterke punten

- WFP toont een uniek vermogen om te voorzien in humanitaire respons.
- WFP vervult een duidelijke leidende rol in de humanitaire gemeenschap.
- WFP heeft zijn organisatie effectief gedecentraliseerd om landenkantoren meer zeggenschap te geven.
- WFP is transparant met robuuste toezichts- en evaluatiefuncties.

Actuele kwesties

- De organisatorische herstructurering van WFP moet worden doorgevoerd in een uitdagende context.
- WFP moet donoren de zekerheid geven dat het de oorzaken van oneigenlijk gebruik van de hulp doeltreffend heeft aangepakt.
- WFP moet het hoofd bieden aan de huidige financiële uitdagingen, die een bedreiging vormen voor de omvang en flexibiliteit van zijn programma's.
- WFP moet zijn vorderingen op het gebied van programma's tegen *Sexual Exploitation, Abuse and Harassment* (SEAH) consolideren, met meer middelen op nationaal niveau en volledige implementatie van de slachtoffergerichte aanpak.

Belangrijkste verbetermogelijkheden

- WFP moet toegang behouden tot kwetsbare bevolkingsgroepen.
- WFP moet reputatierisico's aanpakken.
- WFP moet zijn mandaat verduidelijken in de context van beperktere middelen.
- De betrekkingen tussen het WFP en de donoren moeten worden verbeterd.
- WFP moet de zorgen van medewerkers over contractuele voorwaarden en secundaire arbeidsvoorwaarden blijven aanpakken.
- WFP moet de communicatie tussen het senior management en de medewerkers verbeteren.
- WFP moet IT-systemen integreren, en resultatenrapportage en kennisbeheer verbeteren.
- WFP moet meer vaart zetten achter zijn inspanningen om zijn financieringsbasis te diversifiëren.

Toelichting op figuur

De hierop volgende figuur geeft een overzicht van de prestaties van WFP op kernpunten in het MOPAN-beoordelingskader. Het wordt afgeraden om een vergelijking te maken met andere beoordeelde organisaties en met eerdere MOPAN-beoordelingen, vanwege het feit dat de methodologie in de loop der tijd is veranderd en vanwege de verschillen tussen de organisaties wat betreft schaal, operationele context en relatieve voordelen. In de grote figuur staat organisatieprestatie centraal, onderverdeeld in acht indicatoren, met een groot aantal sub-indicatoren.

WFP scoort goed op de KPI's:

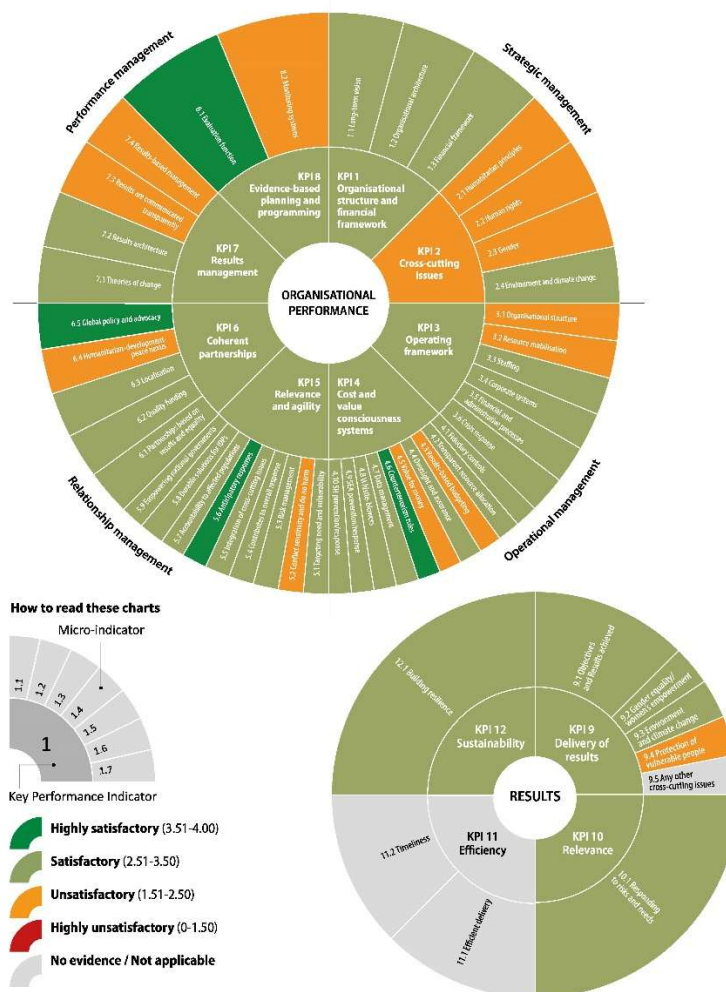
- KPI 1: organisatorische architectuur en financieel kader
- KPI 3: relevantie en wendbaarheid worden ondersteund door operationeel model en middelen
- KPI 4: kosten- en waardebewustzijn, financiële transparantie
- KPI 5: planning en interventieontwerp
- KPI 6: partnerschappen
- KPI 7: resultaatgerichtheid
- KPI 8: empirisch onderbouwde plannen

- KPI 9: Ontwikkelings- en humanitaire doelstellingen worden behaald en de resultaten dragen bij aan normatieve en transversale doelstellingen.
- KPI 10: Interventies zijn relevant voor de behoeften en prioriteiten van partnerlanden en begunstigden, aangezien de organisatie werkt aan resultaten op gebieden die binnen haar mandaat vallen.
- KPI 12: Resultaten zijn duurzaam. Ontwikkelings- en humanitaire doelstellingen worden behaald en de resultaten dragen bij aan normatieve en overkoepelende doelstellingen.

WFP scoort minder op de KPI 2: dwarsdoorsnijdende kwesties
En het assessment had niet voldoende data voor de beoordeling van KPI 11:
Resultaten worden efficiënt geleverd.

WFP - PERFORMANCE OVERVIEW

© MOPAN 2024

Figuur 1: Beoordeling van de prestaties van WFP op basis van MOPAN-indicatoren

4.2 Appreciatie van de MOPAN-beoordeling

Het MOPAN-rapport geeft een uitgebreide en goed onderbouwde beschrijving van het functioneren van WFP. Nederland onderschrijft zowel de positieve als kritische bevindingen van het rapport. In algemene zin concludeert MOPAN dat WFP sinds de vorige MOPAN-beoordeling van 2017-2018 vooruitgang heeft geboekt op een aantal terreinen, en er tegelijkertijd nog ruimte is voor verbetering.

- WFP vervult een leidende rol in het verlenen van voedselhulp en heeft een duidelijke toegevoegde waarde binnen het VN-systeem, mede dankzij de capaciteit om noodhulp snel op te schalen waar en wanneer een crisis uitbreekt of groter wordt. Dit komt vooral door de decentrale structuur, de vele landenkantoren en het logistieke vermogen.
- De MOPAN-beoordeling stelt dat de organisatie door relatief sterke landenkantoren met veel verantwoordelijkheid in staat is om context specifieke hulp te verlenen. Door middel van de strategische landenplannen is WFP in staat beter te plannen en fondsen te werven. De plannen leiden bovendien tot meerjarige resultaten en effectieve consultaties met partners. WFP blijft investeren in het verzamelen van informatie over hoe het bijdraagt aan het verminderen van de behoefte aan humanitaire voedselhulp. Hierbij werken ze samen met onderzoekspartners om meetmethoden te ontwikkelen en maken ze gebruik van routinematige monitoring. Daarnaast maakt WFP gebruik van resultatenmanagement om programma's te ontwikkelen en om verantwoording aan donoren af te leggen. Zo wordt er een resultatenraamwerk ontwikkeld bij het strategische plan.
- Voor Nederland blijft het daarnaast van belang dat WFP blijft rapporteren op hoe WFP bijdraagt aan de systeembrede ondersteuning van de 2030 agenda, *Shared Businesses, Funding Compact* en de samenwerking met de RC/HC op landen-niveau. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de VN systeembrede checklist.
- De organen van WFP hebben voor intern toezicht een onafhankelijke status en geven regelmatig updates aan de Uitvoerende Raad. Nederland hecht veel belang aan gedegen onafhankelijk toezicht en aan transparante communicatie. Het blijft daarom van belang dat WFP de lidstaten tijdig informeert over eventuele aantijgingen van *aid diversion*. Nederland zal zich in blijven zetten voor voldoende financiering voor deze functies. Ook is de afdeling die evaluaties uitvoert uitermate effectief in het doen van evaluaties over het beleid en de uitvoering daarvan zoals is gebleken uit een peer review.
- WFP staat voor een moeilijke taak om het vertrouwen van donoren terug te winnen na enkele aantijgingen rondom *aid diversion*. Hiertoe heeft WFP een plan opgesteld en een aantal concrete acties ondernomen om de risico's te mitigeren. Hierbij zet de organisatie onder andere in op een WFP gecontroleerde aanpak om mensen te selecteren en digitale registratie en identificatie. De herziene aanpak biedt meer zekerheid dat WFP-hulp de juiste mensen, in de juiste vorm en hoeveelheid, op het juiste moment en de juiste plaats bereikt. Ook heeft WFP nu beter zicht op de verplaatsing van goederen. Hierbij maken ze gebruik van GPS trackers en betere markering van goederen. Voor Nederland blijft het belangrijk om de implementatie van het plan te blijven volgen.
- De MOPAN-beoordeling wijst terecht op de uitdagingen van WFP met betrekking tot de diversificatie van de financieringsbasis. WFP is in grote mate afhankelijk van een paar donoren, die veelal geormerkte financiering geven. Zeker in de huidige context met het wegvallen/verminderen van financiering van grote donoren is het van belang dat de kwaliteitsfinanciering aan de organisatie wordt vergroot. Ook Nederland onderkent het belang van kwaliteitsfinanciering. Daarnaast zal WFP in moeten blijven zetten op diversificatie en zich moeten richten op niet-traditionele donoren, zoals bijvoorbeeld Qatar.

- Naast de in de MOPAN-beoordeling gedane aanbevelingen, zet Nederland ook in op de volgende onderwerpen:
- WFP werkt nauw samen met lokale NGO's en autoriteiten en heeft onlangs een lokaliseringsbeleid ontwikkeld (goedgekeurd door de Uitvoerende Raad in juni 2025). Deze inzet en de stap naar een lokaliseringsbeleid wordt gewaardeerd en het is van belang dat WFP dit beleid voortvarend implementeert om te komen tot meer gelijkwaardige partnerschappen. Daarbij verdienen leiderschap en participatie van lokale actoren, het bieden van kwaliteitsfinanciering, capaciteitsversterking en het eerlijker delen van risico's specifieke aandacht.
- Nederland zal aandacht blijven vragen voor de implementatie op het gebied van bescherming tegen *Sexual Exploitation, Abuse and Harassment* (SEAH), waar ook het MOPAN rapport aandacht voor vraagt. Hierbij maakt Nederland gebruik van de evaluatie uit 2024. Het is van belang dat WFP de aanbevelingen uit deze evaluatie implementeert. Een belangrijk punt van aandacht is onder andere de slachtoffergerichte aanpak, waarbij de belangen en rechten van slachtoffers voorop staan. WFP moet dit verder uitrollen door de gehele organisatie.

5 Relevantie van de organisatie

5.1 Relevantie voor Nederlandse BHO-prioriteiten

Beleidsprioriteiten	
Veiligheid	Niet relevant
Migratie (en opvang in de regio)	Relevant
Handel (Private sector ontwikkeling)	Relevant
Voedselzekerheid	Zeer relevant
Water	Relevant
Gezondheid	Niet relevant
Noodhulp	Zeer relevant

Migratie (en opvang in de regio)

Relevant. WFP is voornamelijk werkzaam in fragiele staten en (post-) conflictsituaties, en richt zich o.a. op vluchtelingen en ontheemden, niet alleen met noodhulp maar ook met activiteiten om de weerbaarheid van deze groepen mensen te vergroten. Het bieden van humanitaire hulp, zoals voedselverstrekking of *Cash Based Transfers*, levert indirect een bijdrage aan het tegengaan van migratiestromen.

Handel (Private sector ontwikkeling)

Relevant. WFP heeft een lange geschiedenis van samenwerking met de private sector en zoekt nog dagelijks naar nieuwe mogelijkheden. WFP speelt hierbij een leidende rol in het VN systeem. WFP koopt bijvoorbeeld zoveel mogelijk lokaal voedsel in ten behoeve van haar activiteiten. In samenwerking met FAO en IFAD wordt zo de lokale voedselproductie gestimuleerd en daarmee de lokale private sector. Met capaciteitsontwikkeling van boerencoöperaties en het genereren van een hogere vraag beoogt WFP te bereiken dat de coöperaties op termijn ook zelfstandig voedsel van een hogere kwaliteit kunnen leveren. Ook de transitie van in natura voedseldistributies naar de verstrekking van *Cash & Vouchers* beoogt bij te dragen aan lokale economische ontwikkeling.

Voedselzekerheid

Zeer relevant. Het mandaat van WFP sluit naadloos aan bij de BHO-prioriteit voedselzekerheid. Door het bieden van humanitaire hulp in situaties van acute en structurele hongersnood, maar ook door het adresseren van ondervoeding in landen waarin de overheid daartoe onvoldoende in staat is, geeft WFP hier invulling aan. WFP speelt tevens een rol bij het opbouwen van weerbaarheid en veerkracht van de lokale bevolking om het hoofd te kunnen bieden aan schokken, zo werken ze aan het verbeteren van irrigatie en het trainen van kleine boeren over betere manieren om agrarische producten te verbouwen. WFP leidt samen met FAO het wereldwijde voedselzekerheidscluster en is ook in alle voedingsfora sterk vertegenwoordigd.

Water

Relevant. WFP werkt samen met partners om ervoor te zorgen dat de WFP interventies worden aangevuld met activiteiten rondom toegang tot schoon water, aangezien het succes van voedsel- en voedingsinterventies afhangt van deze toegang. Daarnaast is bodem- en waterbehoud in combinatie met waterwinning belangrijk om bij te dragen aan voedselzekerheid. WFP voert waterinfrastructuurprojecten uit om de toegang tot water voor huishoudens en gemeenschappen te vergroten voor gediversifieerde landbouw- en veeteelt, het creëren van werkgelegenheid voor jongeren en voor huishoudelijk gebruik.

Noodhulp

Zeer relevant. Humanitaire hulp is het kernmandaat van WFP. WFP is vaak als eerste VN-organisatie aanwezig in humanitaire noodsituaties en legt daarmee de basis voor de aanwezigheid van andere VN-organisaties. WFP is zeer efficiënt in het leveren van noodhulp door de decentrale structuur, de vele landenkantoren en het logistieke vermogen. Ook op het gebied van humanitaire diplomatie speelt WFP een belangrijke rol, zowel bij toegangsonderhandelingen op lokaal niveau als op mondiaal niveau.

Binnen het humanitaire systeem vervult WFP tot slot een essentiële logistieke rol. WFP is de leider van het cluster logistiek & telecommunicatie. Ook beheert WFP *Humanitarian Air Services* (UNHAS) en *Humanitarian Response Depots* (HRDs), die door andere humanitaire organisaties gebruikt worden.

In mei 2018 heeft de VN Veiligheidsraad resolutie 2417 (Conflict en Honger) aangenomen. WFP was hierin, samen met Nederland, de drijvende kracht en speelt met andere Romeinse instellingen een katalyserende rol bij de gezamenlijke uitvoering van deze resolutie.

5.2 Overige relevantie

Lokalisering

Zeer relevant. WFP heeft de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet op het gebied van lokalisering. In 2023 ging bijna een derde van WFP's financiering naar lokale organisaties, een aanzienlijke stijging ten opzichte van 15% in 2021. WFP hanteert een holistische benadering van capaciteitsopbouw en investeert in de versterking van de partnerschappen met lokale NGO's, het bedrijfsleven en overheden.

Lokalisering gaat echter verder dan financiering en capaciteitsversterking alleen. Lokale partners worden nog te vaak uitsluitend benaderd als uitvoerende partijen. Verdere stappen zijn nodig om toe te werken naar gelijkwaardigere partnerschappen, waarin lokale actoren meer invloed hebben binnen besluitvormings- en coördinatiestructuren en een sterkere leiderschapsrol vervullen. Daarnaast blijven lokale partners veelal afhankelijk van kortlopende, sterk geoormerkte financiering, terwijl flexibele en meerjarige financiering essentieel is om hen in staat te stellen te groeien en adequaat in te spelen op veranderende noden. Ook het eerlijker verdelen van gedeelde risico's, zoals de kosten voor de veiligheid van hulpverleners, blijft een belangrijk aandachtspunt.

Op aandringen van onder andere Nederland ontwikkelt WFP momenteel een overkoepelend lokaliseringsbeleid dat deze thema's adresseert. Lokalisering krijgt bovendien een prominente plek als prioriteit en dwarsdoorsnijdend thema in het nieuwe meerjarige Strategisch Plan 2026-2029. Hierdoor kan WFP lokalisering beter structureren en meer consistentie brengen in de aanpak binnen haar landenkantoren.

Nederlandse kennisinstellingen en bedrijven

Relevant. WFP werkt samen met verschillende Nederlandse kennisinstellingen. Ze hebben recent een lange termijn overeenkomst gesloten met Wageningen University and Research en Maastricht University. Middels deze overeenkomsten kunnen WFP kantoren wereldwijd deze universiteiten contracteren zonder aanbestedingsproces. De Nederlandse private sector is een belangrijke partner voor WFP sinds de samenwerking met TNT in 2005. Sinds 2021 heeft WFP bijna 51 miljoen dollar ontvangen van de Nederlandse private sector (49,7 miljoen dollar van bedrijven, 1,1 miljoen dollar van particulieren), waarmee Nederlandse bedrijven de afgelopen vier jaar de vierde private donor zijn (na de VS, Canada en Japan). De grootste bijdrage

kwam van DSM-Firmenich (44,5 miljoen USD aan financiële bijdragen en in natura steun aan het WFP sinds 2007).

Verschillende Nederlandse startups en bedrijven zijn in de loop der jaren ondersteund door de WFP *Innovation Accelerator*, waaronder *Urban Greens* (stedelijke voedselproductie in Oeganda), Aqysta (hernieuwbare waterkrachtcentrales voor irrigatie in Malawi), Groasis (gepatenteerde technologie voor waterefficiënte boom- en plantengroei in droge gebieden) en Wageningen University (samenwerking op het gebied van hydroponische plantenteelt, H2Grow-innovatie).

WFP koopt ook voedsel, goederen en diensten in van Nederlandse leveranciers. In de afgelopen vijf jaar heeft WFP voor meer dan 303 miljoen dollar aan producten ingekocht van de Nederlandse markt, waaronder melkpoeder, suiker en tarwemeel. In dezelfde periode kocht WFP voor 21,8 miljoen dollar aan goederen en diensten uit Nederland. Daarnaast werkt Nederland samen met de luchtvaartdienst van het WFP. Samen met het Nederlandse bedrijf Wings for Aid voert WFP een pilotproject uit om onbemande vliegtuigsystemen (UAS) te gebruiken voor de levering van humanitaire vracht in Madagaskar. Op 12 februari 2025 voltooide WFP de allereerste levering van zware humanitaire UAS-vracht (160 kg) met een luchtdropping, waarmee een nieuwe optie voor humanitaire luchtlevering werd geïntroduceerd.

Gendergelijkheid

Relevant. WFP heeft een duidelijk genderbeleid, dat als voorbeeld dient voor de andere Romeinse instellingen. In de praktijk levert WFP voedsel aan meisjes en vrouwen, gezonde voeding voor zwangere en borstvoeding gevende vrouwen en schoolmaaltijden voor meisjes. WFP heeft een nieuw genderbeleid ontwikkeld naar aanleiding van een evaluatie uit 2020. Deze evaluatie toonde aan dat er nog geen sprake was van systematische verankering van gendergelijkheid en empowerment van vrouwen en meisjes in alle operaties van WFP en dat meer middelen nodig waren om dat te bewerkstelligen.ⁱ

Meer middelen zijn in de huidige context lastig. Met het enorme tekort aan middelen op landenniveau bestaat er het risico dat bezuinigd zal worden op gender-expertise die nodig is om opvolging te geven aan de evaluatie van het genderbeleid.

ⁱ Evaluation of the Gender Policy (2015-2020)

<http://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000116033/download/>